

JONA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Hebreeuwse naam: 'Duif' (letterlijk: 'kermer', 'klager')

*

De Duif als symbool

In vele culturen geldt de duif vooral als zinnebeeld van de levensgeest, de adem en de ziel; daarnaast vrouwelijkheid en moederlijkheid. Duiven behoorden bij de hemelgodinnen en bij de koninginnen van het heelal. In de culturen van Voor-Azië werd de duif in verband gebracht met de vruchtbaarheidscultus rond de godin Ishtar; in Fenicië met de vruchtbaarheidsgodin Astarte; in Griekenland met Afrodite.

In India en ook wel in oude Germaanse culturen werd een zwarte duif beschouwd als de vogel van de ziel, maar baker nog als symbool van dood en ongeluk. In de Islam bestaat een legende die vertelt hoe een duif ooit Mohammed op zijn vlucht wist te beschermen. In China en Japan staat de duif voor een lang leven en voor het geven van eerbewijzen. In Egypte staat voor onschuld. Bij de Grieken (en Romeinen) stelt de duif de liefde voor en de vernieuwing des levens. In het Hindoeïsme zijn duiven de boodschappers van de god van de dood. In de oude Joodse tempeldienst werden witte duiven geofferd als teken van verzoening en reiniging. In de oude Perzische godsdienst behoorde duif bij de god van de oorlog; maar droeg hij een zwaard, dan betekende dat een spoedig einde van de strijd.

In de Tenach (het Oude Testament van de christenen) wordt verteld hoe Noach na de zondvloed een duif losliet en hoe deze terugkeerde met een uitbottend twijgje in de bek, symbool van verzoening tussen God en mensen en van nieuw leven na de dood; sindsdien is dit het symbool van de vrede geworden en tegenwoordig ook beeldmerk van de zorg voor milieu en schepping.

De witte duif is daarenboven ook symbool van eenvoud en reinheid. In het christendom is de duif vooral symbool van de Heilige Geest. In het verhaal van Jezus' doop in de Jordaan wordt verteld dat de Heilige Geest in de gedaante van een duif op Hem neerdaalde. Evangelisten wordt vaak afgebeeld met een duif aan hun oor, symbool voor het geloof dat hun geschriften zijn ontstaan op goddelijke ingeving. Ook heiligen als Gregorius de Grote en Remigius worden zo afgebeeld.

Duiven die drinken uit een schaal nemen het levende water van de Geest in zich op.

Soms horen we in heiligenlegendes hoe een bidder - niet zelden op grote afstand - de ziel van een overledene in de gedaante van een duif naar de hemel ziet opvliegen; zo zag de kluizenares Scholastica de ziel van haar broer Benedictus naar de hemel opstijgen; of Sint Aldegondis, abdis te Maubeuge: zij zag de ziel van bisschop Amandus naar de hemel opgaan enz.

*

Jona Profeet, Nineve, Mesopotamië; één der 12 kleine profeten uit het Oude Testament; **8e à 6e eeuw vóór Christus; feest 21 (& 22) september.**

Het verhaal van de profeet Jona staat in het bijbelboek dat naar hem is genoemd. Daar wordt verteld hoe hij geroepen werd om het woord van God te gaan verkondigen ergens ver weg in het buitenland aan de mensen van de grote stad Nineve. Anders dreigden zij verloren te gaan. Hij scheeptte zich in, maar op een schip dat precies de andere kant op ging. Toen stak er een gigantische storm op. De zeelui bezwoeren alle opvarenden om te bidden tot zijn eigen godheid. Bij Jona gekomen, ontdekten zij dat hij gewoon lag te slapen. Jona bekende dat de storm omwille van hem was ontketend en raadde hun aan hem overboord te smijten. Eerst schrokken ze ervoor terug, maar toen ze allemaal dreigden te vergaan, baden ze Jona's God om vergeving en deden wat hij gezegd had. Onmiddellijk bedaarde de zee. Door Gods beschikking werd Jona opgeslokt door het monster van de zee. Daar bad de arme profeet om hulp en na drie dagen spoelde hij aan op een strand. Nu ging hij inderdaad naar Nineve; drie dagen had hij nodig om erdoorheen te trekken en elke dag verkondigde hij dat er van de hele stad geen steen op de andere zou blijven, als de mensen zich niet bekeerden. De koning gaf gehoor aan deze oproep en riep een tijd van boete en gebed af, in de hoop dat God zich zou bedenken. En God kreeg spijt over zijn dreigementen en voerde ze niet uit. Intussen had Jona zich ergens op een berg van een mooi plekje verzekerd, vanwaar hij de ondergang goed zou kunnen zien. Maar hij mopperde, omdat er niks gebeurde en de zon zo heet stak. Toen beschikte God een boompje dat hem schaduw gaf. Nu was hij tevreden, maar tot ergernis van de profeet gebeurde er niets. Toen beschikte God een worm, die het boompje in één nacht omknaagde. Jona werd kwaad en mopperde dat hij nu weer in de brandende zon zat. Hij voelde zich belachelijk gemaakt en bedrogen. Maar God vroeg of hij wel zoveel reden had om kwaad te worden? "Natuurlijk heb ik dat...!" "Welnu, sprak God, als jij al reden hebt om in te zitten over zo'n boompje waarvoor je niets hebt hoeven doen en dat in één dag opkomt en in één nacht alweer vergaat, hoeveel meer reden heb Ik dan om in te zitten over het lot van al deze mensen die het verschil tussen goed en kwaad nog niet eens weten?"